

TOP-5.3.1-16-NG1-2017-00008 PROJEKTÖSSZEFOGLALÓ

A projekt címe: Palóc identitás erősítése

A kedvezményezett neve: Polgárok Balassagyarmatért és a Palócságért Alapítvány

A projekt azonosítószáma: TOP-5.3.1-16-NG1-2017-00008

A szerződött támogatás összege: 100 000 000,- Forint

A támogatás mértéke: 100 %

A projekt megvalósítás időtartama: 2018. április 1- 2023.szeptember 30.

A PROJEKT ÁTFOGÓ CÉLJA, TARTALMA

Palócország fővárosa, Balassagyarmat térsége Szécsénytől Romhányig a Cserhát hegység középső és nyugati területe. A Cserhát dombvidéke jellegzetes nógrádi táj. Területünk népe a palóc népcsoporthoz tartozik, és sok vonásában különbözik a Szécsény - Pásztó - Zagyva vonaltól keletre élő, a történelem során kevésbé bolygatott palóc néptömbtől. A vegyes lakosságú falvakban az evangélikus vallású szlovákok és a katolikus magyarok hosszú együttélése során szoros kapcsolat alakult ki. Megtanulták egymás nyelvét, házasság révén utóbb rokonságok jöttek létre. Palócnak lenni korábban maradinak, oktondinak számított, de évtizedek óta szívesen vállalják ilyen mivoltukat, mert már a közösségi-etnikai karakter megtartó erejű kifejezése lett. A hagyományok éltetése és a közösségi lét serkentése a falusi élet fennmaradásához ma már nélkülözhetetlen.

A palóc közösségi kultúra központi archívuma és forráshelye a balassagyarmati Palóc Múzeum - amely 1891 óta dokumentálja, gyűjteményezi és mutatja be a térség parasztságának műveltségét - sokrétű tevékenységével segíti és serkenti a hagyományos falusi élet fennmaradását. Kiállítások, rendezvények és írott publikációk szolgálják a palóc kultúra folyamatosságát és folytonosságát. A pályázati támogatás révén nagy lendületet kap és hatékonyabbá válik ez az identitáserősítő, életmód mintát nyújtó gyakorlat. Időszaki kiállítás és könyvkiadás mellett a községekbe tervezett, kihelyezett rendezvények új tevékenységi formát jelentenek a cselekvő közösségek hagyomány alapú megerősítése, életképességének növelése és önazonosság tudatának fejlesztése érdekében. A Polgárok Balassagyarmatért és a Palócságért Alapítvány elkötelezett munkatársai a projektben résztvevő településekre irányuló hálózati munka végzésével járulnak hozzá, hogy az előregedő félben lévő, a porták elmagányosodásával, etnikai átstrukturálódással küzdő falvakban egyre vitálisabb legyen a közösségi élet és szemlélet. Végeredményben megindulhasson a falvak önmagukra találása, hagyományalapú identitásbeli megújulása.

Szécsényt intenzív zeneiskolai és néptánc élet jellemzi, a városvezetés pedig prioritásként a turisztikai vonzerő fejlesztésért dolgozik. Múzeumbaráti kör, Jó Palócok Kulturális és Sport Egyesület, mentálhigiénés női egyesület és számos további civil szervezet működik a kisvárosban. Nagylóc, Nógrádsípek és Varsány településekre ezek a legvitálisabb palóc falvak közé tartoznak. Mindegyik településen egykor községhatárt is jelző kis kápolnák találhatók. Varsányban ma is él a Mária-lányok intézménye, illetve Szűz Mária szobrának ünnepek, zarándoklatok alkalmával való hordozása. Nógrádsípeken néhány esztendeje maradt el ez a gyakorlat. A pályázat sikeres megvalósulásával ez a közösség is föléleszthető. Herencsény, Cserhátaláp, Terény és Szanda egymással szomszédos települések, és szokásaik, hagyományos közösségi kultúrájuk is összekapcsolja őket. Herencsényben és Terényben középkori eredetű templom található.

Kétfodony, a szilvagombóc hazája a térségbeli és lokális hagyományok felélesztése, újra erősítése révén táplálhatja polgárai nemzeti és helyi identitását, erősítheti a fiatalság hazaszeretetét és ragaszkodását szülőföldjéhez.

A művészet lehetőséget teremtett, hogy a palóc identitás és kultúra értékeit közvetítsük a térségben élő emberek és az idelátogatók számára egyaránt. A művészet és a művészetoktatásban résztvevő fiatalok érték közvetítő szerepet kaptak, segítségükkel széles társadalmi réteg volt megszólítható. Lehetőség volt az iskolai oktatás keretein belül, valamint azon kívül is oktatási és kulturális események

szervezésére; rendhagyó tanórák, szakkörök, táborok, műhelybeszélgetések és műhely munka, bemutató órák, zenei műsorok, kiállítások, tánc és színművészeti előadások.

A tematikát a palóc kultúra és identitás adta, érintve a kultúra különböző területeit. Felhasználásra és továbbgondolásra kerültek a helyi, térségi ill. megyei értéktárak. Új tananyagtartalmak, tematikák és módszerek kerültek kidolgozásra, melyek a későbbiekben is felhasználhatóak a projekt keretein kívül is. A művészeti programok által megélhetővé vált a palóc identitás a fiatalok számára, ugyanakkor kapcsolatot teremtett a különböző generációk között.

A projekteben részt vevő települések:

Becske Község Önkormányzata
Cserháthaláp Község Önkormányzata
Herencsény Község Önkormányzata
Kétdobony Község Önkormányzata
Kisecset Község Önkormányzata
Nagylóc Község Önkormányzata
Szanda Község Önkormányzata
Szécsénke Község Önkormányzata
Szécsény Város Önkormányzata
Szente Község Önkormányzata
Terény Község Önkormányzata
Varsány Község Önkormányzata

A projekt az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósult meg.

További információ kérhető:

Polgárok Balassagyarmatért és a Palócságért Alapítvány

2660 Balassagyarmat, Hősök tere 3.

Telefon: +36 (20) 320-2540

E-mail: polgarok.palocsag@gmail.com